

Legal Alert

Projektowane zmiany w kodeksie postępowania cywilnego dotyczące dowodu z dokumentu

Wrzesień 2014

Ustawodawca wyszedł z założenia, że strony umów zawartych z pominięciem dotychczasowych wymogów dotyczących formy czynności prawnych, powinny mieć możliwość skutecznego dowodzenia w procesie cywilnym faktu zawarcia umowy i jej treści. Nowe rozwiązania mają usunąć problemy praktyczne związane z dokumentami zawierającymi inną treść niż tekst.

Przypomnijmy, iż projektowana w kodeksie cywilnym **definicja** określa dokument szeroko jako „nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie”. Na gruncie procedury cywilnej, dla potrzeb dowodzenia, zaproponowano rozróżnienie na dokumenty zawierające tekst (czyli sporządzone przy użyciu znaków alfabetu i reguł językowych) oraz pozostałe. Dokumenty tekstowe mogą mieć postać tradycyjną (papierową) albo elektroniczną.

Do **dokumentów tekstowych** zastosowanie znajdą dotychczasowe, choć zmodyfikowane, reguły wyrażone w art. 244 i nast. k.p.c., a do **pozostałych dokumentów (nie zawierających tekstu)** – odnosić się będzie art. 308 k.p.c. Zgodnie z proponowaną treścią art. 2431 k.p.c., przepisy oddziału „Dokumenty” znajdą zastosowanie do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców (zatem, zarówno do dokumentów papierowych, jak i elektronicznych). Tymczasem, art. 308 po nowelizacji nakaże odpowiednie stosowanie do dowodów z dokumentów innych niż wymienione w art. 2431 k.p.c., przepisów o dowodzie z oględzin.

W obrocie zyskują na znaczeniu dokumenty w postaci **multimedialnej**, przykładem jest chociażby protokół elektroniczny z rozprawy sądowej. W przypadku dokumentu zawierającego zarówno tekst, jak i dźwięk lub np. obraz i dźwięk, zastosowanie do przeprowadzenia dowodu znajdą zarówno przepisy art. 244 i nast. k.p.c. (co do treści zawierającej tekst), jak i art. 308 k.p.c. (w pozostałym zakresie).

Aktualne pozostaje oczywiście dotychczasowe rozróżnienie na **dokumenty urzędowe i prywatne**, jak i przypisana im odmienna moc dowodowa. Nowy kierunek reguł dowodowych wymusił jednak i tu pewne modyfikacje.

W zakresie **dokumentów urzędowych** nowelizacja przewiduje wyraźne odesłanie do przepisów szczególnych, które mogą określać ich postać. O ile zatem przepis taki dopuści wystawienie dokumentu urzędowego np. w formie elektronicznej, to dokument taki będzie traktowany jako urzędowy również w tradycyjnym rozumieniu k.p.c.

Domniemanie przysługujące **dokumentom prywatnym** zawarte w art. 245 k.p.c. będzie miało po nowelizacji zastosowanie wyłącznie do oświadczeń podpisanych przez wystawcę, czyli złożonych w formie pisemnej lub w formie elektronicznej. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej lub elektronicznej będzie zatem korzystał z domniemania prawdziwości (autentyczności), a także z domniemania, że pochodzi od osoby, która go podpisała. Możliwość obalenia tych domniemań w trybie przewidzianym w art. 253 k.p.c. ograniczona będzie zatem odpowiednio również do dokumentów podpisanych. Oznacza to, że dokumenty prywatne, nie opatrzone podpisem (tradycyjnym czy elektronicznym), nie będą korzystały z domniemań z art. 245 k.p.c.

Wprowadzenie możliwości dowodzenia przy użyciu dokumentów w innej niż papierowa formie pociąga za sobą zmiany w regulacji dotyczącej **badania prawdziwości dokumentów** (znowelizowany art. 254 k.p.c.). Badanie będzie dotyczyło nie tylko „pisma”, ale szerzej – „dokumentu”. Wśród zmian przewidzianych w art. 254 k.p.c. znalazła się m.in. możliwość wezwania przez sąd wystawcy dokumentu, sporządzonego w postaci elektronicznej, do udostępnienia informatycznego nośnika danych, na którym go zapisano.

Zmiany przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego są procesową emanacją nowego cywilistycznego rozumienia dokumentu i odpowiedzią na potrzeby praktyki sądowej. Wprawdzie sądownictwo stara się radzić sobie z wyzwaniem współczesności, wykorzystując dotychczasowe przepisy, jednak tempo postępu technologicznego nakazuje uelastycznienie regulacji dowodowych pochodzących sprzed półwiecza i są to zmiany pożądane.

O projektowanych zmianach w kodeksie cywilnym, dotyczących nowej formy szczególnej - dokumentowej oraz o definicji dokumentu pisaliśmy **w sierpniowym Legal Alercie**.

Justyna Dereszyńska

+48 22 50 50 765

E-mail ►

